

*Consultatieverslag
Specificaties voor de
aankoop van
marktflexibiliteit,
ondersteunende
diensten en
netverliezen*

Inhoudstafel

1	INLEIDING	1
2	REACTIES OP DE ONTVANGEN INPUT	2
2.1	AFWEGINGSKADER	2
2.2	BEPALING FLEXIBILITEITSVOLUMES	2
2.3	TESTACTIVATIES	3
2.4	BEPALING VAN CONGESTIEZONES EN FORECASTING	3
3	BIJLAGE	3
4	VOLGENDE STAPPEN.....	4

1 Inleiding

Met de toevoeging van Artikel 4.1.17/4 en Artikel 4.1.17/6 in het Energiedecreet werd in 2021 een kader gecreëerd voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten voor het beheer van lokale congestie en de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door de distributienetbeheerder. Conform Artikel 2.3.22 en Artikel 2.3.23 van het Technisch Reglement voor Distributie van Elektriciteit (TRDE) dienen de distributienetbeheerders specificaties of regels op te stellen voor de aankoop van deze diensten.

Als eerste stap in het transparant en participatief overleg dat Fluvius wenst op te starten met de betrokken marktdeelnemers en marktpartijen over de specificaties voor **de marktgebaseerde aankoop van flexibiliteitsdiensten voor het beheer van lokale congestie**, en over de regels voor **de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten** en de aankoop van de netverliezen, heeft Fluvius feedback gevraagd op een algemeen kader voor de inzet en afroep van een flexibiliteitsdienst voor lokale congestie en een ondersteunende dienst voor het beheer van het reactief vermogen. Deze consultatieperiode liep van maandag 23 mei 2022 tot en met zondag 3 juli 2022.

Er werden vanuit zes stakeholders reacties ontvangen op het voorliggende voorstel: COGEN, FEBEG, FEBELIEC, ODE, SemperPower BV en één confidentiële reactie.

Fluvius heeft alle ontvangen feedback verzameld en geanalyseerd. In dit document reageren we op een aantal zienswijzen die wat meer uitleg behoeven. In bijlage aan dit document bevindt zich de lijst met alle niet-confidentiële reacties, het antwoord van Fluvius en of deze reactie tot een wijziging van het voorliggende voorstel heeft geleid.

Op basis van deze feedback, en de resultaten van proefprojecten die in de komende maanden opgestart zullen worden en het overleg met de stakeholders, zullen de regels voor deze diensten stelselmatig bijgestuurd worden, uiteraard na publieke consultatie en goedkeuring door de VREG.

2 Reacties op de ontvangen input

Dit hoofdstuk bevat een aantal reacties waar Fluvius iets uitgebreider op in dient te gaan.

2.1 Afwegingskader

Een aantal zienswijzen of vragen behandelen de methodologie of het afwegingsmodel dat gehanteerd wordt om de afweging te maken tussen marktflexibiliteit, technische flexibiliteit, aankopen van ondersteunende diensten en investeren. Deze afwegingen zijn niet in scope van de specificaties en deze consultatie.

Omtrent de afweging tussen marktflexibiliteit en investeren wordt een inzicht gegeven in de jaarlijkse investeringsplannen van de DNB. Voor meer informatie rond het afwegingskader verwijzen we naar [het Investeringsplan](#).

Wanneer na afweging flexibiliteit qua prijszetting de voorkeur geniet op investeren, is het inzetten van marktflexibiliteit voor zover deze beschikbaar is de facto de standaard, en enkel in gevallen zoals beschreven in het Energiedecreet, zal de DNB zich op technische flexibiliteit kunnen beroepen. Deze buitengewone omstandigheden dienen evenwel in het Technisch Reglement van de VREG nog verduidelijkt te worden.

2.2 Bepaling flexibiliteitsvolumes

Verschillende stakeholders wijzen op het belang van het bepalen van de flexibiliteitsvolumes, onder meer voor controle van de levering van de dienst, voor afrekening van de dienst (op basis van volume), voor correcties in de marktwerking, voor energieoverdracht, e.a.. Het bepalen van een dergelijk flexibiliteitsvolume vereist in eerste instantie een gezamenlijk aanvaarde baseline of referentiecurve. Dit is uiteraard een belangrijk debat dat de nodige aandacht vereist.

Fluvius wil in eerste instantie zo snel mogelijk vooruitgang boeken met concrete pilootprojecten om ervaring op te doen, en waaruit geleerd kan worden om onder meer de voorliggende regels verder te verfijnen.

Vanuit deze optiek wordt een pragmatische aanpak voorgesteld waarbij we in eerste instantie vermijden om een flexibiliteitsvolume te berekenen. We starten in een voor de potentiële flexibiliteitsdeelnemers veilige omgeving, waarbij de vergoeding voor de dienst, bestaande uit een vaste en een variabele vergoeding, niet noodzakelijk gebaseerd hoeft te zijn op volumes, maar bijvoorbeeld ook gebaseerd kan zijn op het aantal en de duur van de activiteiten. Deze berekening hoeft niet noodzakelijk nadelig te zijn voor de flexibiliteitsdeelnemers. We gaan er van uit dat de nood aan bepaling van een werkelijk geactiveerd flexibiliteitsvolume toeneemt naarmate de maturiteit van de producten en diensten en het flexibel vermogen dat de flexibiliteitsdeelnemer aanbiedt toeneemt.

De controle op de activatie van de dienst kan in eerste instantie bijvoorbeeld op basis van vermogen gerealiseerd worden, in plaats van op energieniveau.

2.3 Testactivaties

Fluvius is zich er van bewust dat testactivaties mogelijks met een kost gepaard gaan. We menen dat het belangrijk is om, in kader van betrouwbaarheid, vooraf de communicatieketting tussen Flexibility Service Provider (FSP), netgebruiker en DNB te kunnen verifiëren. Niet meteen met de bedoeling te gebruiken als controlemechanisme van beschikbaarheid, maar vooral om een systeemtest uit te voeren om een correcte werking te garanderen.

Daarenboven gaan we er van uit dat er mogelijks een nood kan zijn aan voorafgaandelijke activatietesten. We menen echter dat dergelijke activiteiten in overleg met de netgebruiker en FSP kunnen worden gepland en zien op dit moment geen nood voor een uitgebreid testprogramma met onverwachte testen. Dit standpunt kan uiteraard evolueren.

2.4 Bepaling van congestiezones en forecasting

Fluvius onderschrijft het belang van het zo snel mogelijk kenbaar maken van de nood aan flexibiliteit, zowel op lange termijn (congestiezones kenbaar maken) als op korte termijn (forecast inzake congestie voor een bepaalde congestiezone).

Het kenbaar maken van congestiezones gebeurt vandaag, gezien het beperkte karakter en de beperkte evolutie, via het investeringsplan. Dit kan evolueren naar gelang de noodzaak. Op vlak van kortetermijnforecast hopen wij uit de pilootprojecten te leren over de verwachtingen van de marktpartijen. Een stakeholder stelt hierbij voor om een onderscheid te maken inzake vergoeding tussen day ahead- en intraday-afroepen en de activaties verschillend te vergoeden. Dit is een zienswijze die verder onderzocht kan worden. Evenwel moeten ook de systemen van de DNB nog verder evolueren om dergelijke forecasts te kunnen maken. Ondermeer de productieplanning van de marktpartijen kan hierbij helpen.

Na identificatie van een toekomstige of potentiële congestie waar na analyse blijkt dat flexibiliteit een alternatief kan vormen voor een investering, zal een marktvraag opgestart worden. In eerste instantie kan dit door het aanschrijven van FSP's, maar dit zal op termijn uiteraard evolueren.

Een stakeholder stelt zich de vraag of er in de marktvraag ook een maximum dient te worden meegegeven. Het is immers theoretisch mogelijk dat een marktpartij 100 % van de flexibiliteit gedurende 100 % van de tijd moet leveren, terwijl de offerte zal gebaseerd zijn op de meegedeelde indicaties. Fluvius is akkoord dat zo'n situaties te vermijden zijn. De kans dat zich dit voordoet is evenwel beperkt omdat bij het afwegingskader zo'n situaties worden gemedend. Er dienen evenwel afspraken gemaakt te worden over de situaties waarin de werkelijke afregeling de bij marktvraag verwachte afregeling overschrijdt.

3 Bijlage

- Bijlage 1: [Reacties consultatie specificaties voor marktflexibiliteit, ondersteunende diensten en netverliezen](#)
- Bijlage 2: [Specificaties voor marktflexibiliteit, ondersteunende diensten en netverliezen](#)
- Bijlage 3: [Specificaties voor marktflexibiliteit, ondersteunende diensten en netverliezen, met track changes t.o.v. consultatieversie](#)

4 Volgende stappen

Dit consultatieverslag bevat de conclusies van de publieke consultatie die Fluvius organiseerde aangaande *specificaties voor de aankoop van marktflexibiliteit, ondersteunende diensten en netverliezen*.

Op basis van de vele vragen concludeert Fluvius dat er een draagvlak is voor het verder uitwerken van marktflexibiliteitsdiensten samen met de stakeholders.

Stap 1: consultaties

Fluvius lanceerde twee publieke consultaties rond dit thema:

- Een consultatie over de eerste versie van regels voor de aankoop van flexibiliteit en ondersteunende diensten, waarbij de input uit deze consultatie uiteraard wordt meegenomen voor wat de marktflexibiliteitsdiensten betreft. Deze regels en deze eerste consultatie dienen beschouwd te worden als startschot van verder overleg met de stakeholders.
- Een consultatie over het investeringsplan elektriciteit. In dit investeringsplan gaat Fluvius verder in op de toepassing van flexibiliteitsdiensten of ondersteunende diensten.

Om deze regels verder te laten evolueren, wil Fluvius een beroep doen op de stakeholders via pilootprojecten, gedefinieerd op basis van leerdoelen voor elk project.

Stap 2: opstart pilootprojecten

Voor ondersteunende diensten is op basis van een eerdere marktbevraging een eerste piloot lopende in twee zones waarbinnen Fluvius en de marktpartijen de eerste stappen kunnen zetten.

Anderzijds zijn er partijen die aangeven dat zij assets kunnen aanzoeken om deel te nemen aan andere leerdoelen, of dat zij een eventueel pilootproject op kortere of middellange termijn zien.

Concreet zullen we in de komende maanden de markt bevragen om deel te nemen aan een tweede pilootproject, deze maal met de focus op marktflexibiliteit.

Vervolgstappen:

Fluvius staat als distributienetbeheerder aan het begin van een langetermijntraject om dergelijke diensten te ontwikkelen, net als vele collega-DNB's in Europa. Er bestaat dus geen hapklare routekaart die kan worden gevolgd, noch een helder omschreven eindbestemming. Daarom wil Fluvius via pragmatisch vormgegeven pilootprojecten ervaring opdoen, telkens gericht op de vragen die op dat moment het meest kritisch zijn en beantwoord moeten worden alvorens de volgende etappe van de route kan worden uitgestippeld.

Aangezien het ontwikkelen van deze diensten neerkomt op het ontwikkelen van maatschappelijke relevante samenwerkingsvormen, is het de intentie van Fluvius om deze leerdoelen in elke etappe gezamenlijk met de in die fase relevante partners op te stellen. Wie in elke fase de relevante partners zijn, ligt niet a priori vast: dit kan in functie zijn van de locatie (het beschikken over assets in de relevante regio), de probleemstelling

waarrond een project wordt beoogd (leerdoelen), de relevante ervaring, technische mogelijkheden, soort klanten, type installaties, etc...

In functie van transparantie en het in stand houden van een level playing field zullen de belangrijkste resultaten van een pilotproject steeds publiek worden gemaakt (via een rapport, fiche, webinar, ...) om alle stakeholders de kans te geven hun kennisniveau op gelijke hoogte te brengen en er hun feedback op te geven. Dit neemt niet weg dat i.s.m. de projectpartners een balans zal worden gezocht wat betreft de elementen die men confidentieel wenst te behandelen. In diezelfde optiek zal Fluvius er ook naar streven om de pilotprojecten zo vorm te geven dat ze behapbaar zijn in scope, beperkt in de tijd en doenbaar qua in te zetten middelen.

In elk geval wenst Fluvius zowel op korte termijn als op middellange termijn pilotprojecten op te starten om diensten te ontwikkelen die van maatschappelijke meerwaarde kunnen zijn.

Deze pilotprojecten zullen ook bijkomende informatie opleveren om de specificaties voor de aankoop van marktflexibiliteit en ondersteunende diensten verder te verfijnen en dit op basis van een realistische planning die in onderling overleg met de marktpartijen zal worden vastgelegd.

Met de ervaring uit de pilotprojecten zal Fluvius de regels verder verfijnen en via een volgende consultatie aan de markt voorleggen.